

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 5. maj 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Henrik Overgaard Mor-
sing
Sagsnr.: 2021-0030-5880
Dok.: 1933389

Besvarelse af spørgsmål nr. 933 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 933 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 12. april 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 933 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren på baggrund af sagen om politiet, der ikke slettede ulovlige aflytninger af advokaters samtaler med klienter, redegøre for, om han er villig til at lave en ændring i forhold til det nye tekniske bevismiddeltilsyn, så dette også kan føre tilsyn med ikke-tekniske bevismidler, således af der kan tage stikprøver af aflytninger, afhøringer m.m.? Der henvises til: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/kriminalstof/betjente-har-manglet-viden-om-slette-ulovlige-aflytninger>”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet om arbejdet med nye retningslinjer for sletning af klientsamtaler i politiets aflytningssystem. Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at Rigspolitiets Teledatasektion i juni 2020 udarbejdede en ny blanket til brug for politikredsens anmodning til Teledatasektionen om sletning af klientsamtaler. Den nye blanket gør det muligt mere entydigt at identificere den specifikke kommunikation, som Teledatasektionen skal slette.

Herudover blev der i juni 2020 indført en løbende, manuel kontrol i forbindelse med sletning af klientsamtaler i aflytningssystemet. Denne kontrol indebærer, at politikredsen nu umiddelbart efter, at Teledatasektionen i en konkret sag har slettet klientsamtaler i aflytningssystemet, bliver skriftligt orienteret herom samt anmodet om at kontrollere, at der er foretaget korrekt sletning af de angivne aktiviteter ude i kredsen.

Politikredsen bliver tillige oplyst om, at politikredsen skal påse, at der hverken i eller uden for aflytningssystemet opbevares noter mv., der gengiver indholdet af klientsamtaler, der skal slettes, ligesom politikredsen bliver gjort opmærksom på at sende en ny sletteanmodningsblanket til Teledatasektionen, hvis der i forbindelse med aflytningen fremkommer nye klientsamtaler, der skal slettes.

Rigspolitiet har endvidere revideret uddannelsen i brugen af aflytningssystemet med særligt fokus på procedurerne for sletning af én eller flere enkeltstående aktiviteter. Revisionen er foretaget for at imødekomme og afhjælpe politikredsens behov for at få en større indsigt i aflytningssystemets funktioner.

Derudover er Teledatasektionen i første kvartal af 2021 påbegyndt arbejdet med en ny bestillingsplatform for politikredsene

til brug for iværksættelse af indgreb i meddelelshemmeligheden. Som led i dette arbejde undersøges det, i hvilket omfang sletteproceduren kan blive en del af denne platform. I det omfang det er muligt, vil dette kunne reducere antallet af manuelle processer i forbindelse med overførsel af oplysninger fra aflytningssystemet til sletteanmodningerne og dermed reducere antallet af mulige fejlkilder i sletteproceduren.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at de ændrede procedurer og de øvrige initiativer på området fremadrettet vil sikre en korrekt håndtering af klientsamtaler i aflytningssystemet, herunder understøtte en effektiv ledelsesmæssig opfølgning i forhold til at sikre sletning af klientsamtaler.

Rigspolitiet skal endelig bemærke, at Teledatasektionen vil have fokus på løbende at søge at optimere og forbedre aflytningssystemets funktioner, herunder funktioner til understøttelse af politikredsens styring af aflytninger og ledelsesmæssige opfølgning på sletteanmodninger.”

2. Det er en helt grundlæggende del af vores retssystem, at der skal være et fortroligt rum mellem en mistænkt og dennes forsvarer. Man skal naturligvis kunne stole på, at politiets håndtering af sådanne klientsamtaler sker i overensstemmelse med retsplejelovens regler. Derfor finder jeg det også meget beklageligt, at det ikke har været tilfældet i en række sager.

Det er samtidig afgørende, at borgerne kan stole på politiets behandling af beviser i straffesager, og at det håndteres åbent, ordentligt og grundigt, hvis der måtte blive konstateret fejl eller mulige fejl ved denne behandling.

Med henblik på at opretholde den høje tillid til politiets og anklagemyndighedens arbejde har jeg netop fremsat et lovforslag, der bl.a. har til formål at etablere Det Uafhængige Tilsyn med Tekniske Bevismidler (Bevismiddeltilsynet). Hvis lovforslaget vedtages, vil Bevismiddeltilsynet få til opgave at føre tilsyn med politiets og anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at begrebet »tekniske beviser« skal forstås bredt og omfatter oplysninger, spor og materiale, som indsamles til brug for en teknisk undersøgelse eller behandling, således at oplysningerne senere kan dokumenteres som bevis i en straffesag. Det er ikke afgørende for afgrænsningen, at den tekniske undersøgelse eller behandlingen foretages på en bestemt måde, herunder om der bliver anvendt it-systemer eller lignende.

Eksempler på tekniske beviser vil kunne være teledata, biologiske spor, blodstænksanalyser, brandtekniske undersøgelser, dokumentanalyser, DNA, fingeraftryk, våbenspor, ballistiske undersøgelser, værktøjsspor, sålaftryk, foto- og videooptagelser, undersøgelse af kemiske stoffer, jordbundsanalyser samt it-spor fra computere, tablets og internettet. De pågældende beviser er kendetegnet ved at have været undergivet eller være fremkommet ved en forudgående teknisk undersøgelse eller behandling enten hos politiet selv, hos f.eks. Retsmedicinsk Institut eller hos private aktører, der udleder en konklusion på baggrund af undersøgelsen.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at aflytninger vil være omfattet af Bevismiddeltilsynets kompetence.

Det skal dog bemærkes, at formålet med at gennemføre tilsyn navnlig vil være at afdække og adressere forhold, der kan kompromittere et bevismiddels integritet, f.eks. utilstrækkelig kvalitetskontrol med behandlingen af beviset eller manglende deklareret af forbehold og usikkerheder knyttet til beviset. Tilsynet har ikke til formål at udføre legalitetskontrol med myndighedernes virksomhed.

3. For så vidt angår afhøringer foretaget af politiet bemærkes det, at efter retsplejelovens § 751 skal det væsentlige indhold af de afgivne forklaringer til politiet tilføres politirapporter, og særlig vigtige dele af forklaringer skal så vidt muligt gengives med den afhørtes egne ord. Efter bestemmelsens stk. 2 skal den afhørte gives mulighed for at gøre sig bekendt med gengivelsen af forklaringen, ligesom den afhørtes eventuelle rettelser og tilføjelser skal medtages. Endelig skal den afhørte gøres bekendt med, at vedkommende ikke har pligt til at underskrive politirapporten.

Afhøringer foretaget af politiet vil umiddelbart falde uden for begrebet »tekniske beviser« og dermed Bevismiddeltilsynets kompetence.

Hvis man mener, at politiets afhøringsrapport indeholder en ukorrekt gengivelse af en afgivet forklaring, er der imidlertid adgang til at klage over dette til den regionale statsadvokat. Det er også muligt at klage til Den Uafhængige Politiklagemyndighed, hvis man er utilfreds med politiets adfærd under en afhøring, eller hvis man er af den opfattelse, at politiet har begået et strafbart forhold under en afhøring.

4. Med etableringen af Bevismiddeltilsynet sikres det, at der kan gennemføres grundige og uafhængige tilsyn med en lang række bevistyper, og at der ved behandlingen af de pågældende beviser altid er fuldt fokus på, at disse potentielt ville skulle indgå i en konkret straffesag.

Sammen med de eksisterende klage- og kontrolmekanismer vil Bevismiddeltilsynet samlet set kunne bidrage til at sikre, at den høje tillid, som politiet heldigvis nyder i Danmark, opretholdes.

Jeg har derfor på nuværende tidspunkt ikke til hensigt at stille forslag om at udvide Bevismiddeltilsynets kompetence yderligere, men vil naturligvis løbende følge tilsynets arbejde med henblik på at sikre, at rammerne for tilsynet er de rigtige.